

LATVIJAS FINIERIS

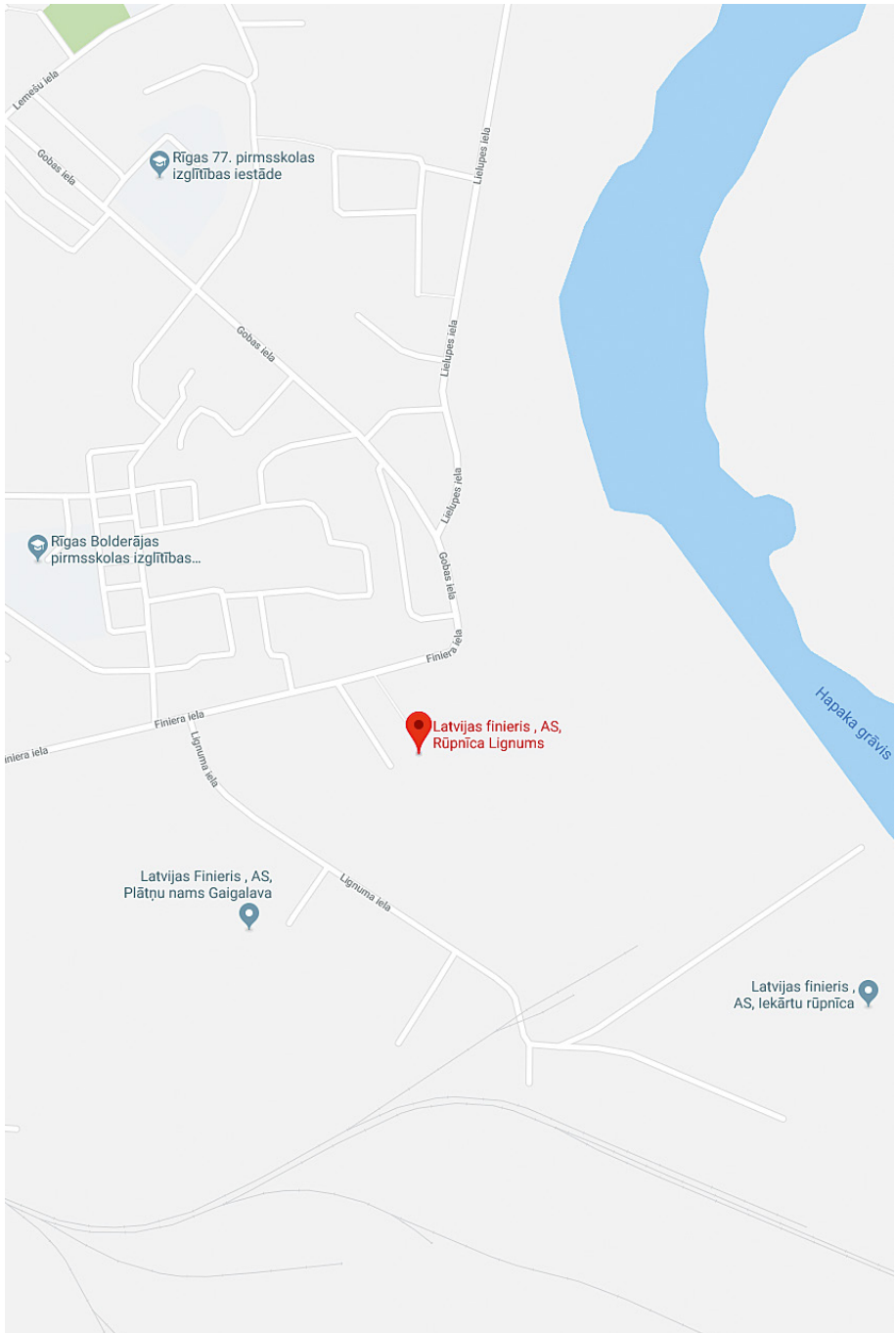
AKCIJU SABIEDRĪBA

AS "Latvijas Finieris" rūpnīcas "Lignums" informatīvais materiāls

**Informatīvais materiāls
paredzēts, lai informētu apkārtnes
iedzīvotājus, komersantus
un organizācijas par rīcību
rūpniecisko avāriju un to draudu
gadījumos AS "Latvijas Finieris"
rūpnīcas "Lignums" teritorijā, kad
eksistē iespējamie draudi apkārtnē
dzīvojošiem iedzīvotājiem**

Rīgas 77. pirmsskolas izglītības iestāde

Rīgas Bolderājas pirmsskolas izglītības...

Latvijas finieris, AS, Rūpnīca Lignums

Latvijas Finieris, AS, Pļātņu nams Gaigalava

Latvijas finieris, AS, lekārtu rūpnīca

Vispārīgā informācija

Objekta izvietojums	Finiera iela 6, Rīga LV-1016
Uzņēmuma īpašnieks	juridiska persona
Atbildīgā persona	AS “Latvijas Finieris” rūpnīcas “Lignums” tehniskais direktors Andris Čāmāns
Vienotais ārkārtas palīdzības izsaukumu numurs	112

Uz objektu attiecas Latvijas Republikas Ministru kabineta 2016. gada 1. marta noteikumu Nr. 131 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi” prasības. Atbilstoši MK noteikumu Nr. 131 prasībām Valsts vides dienestā ir iesniegts iesniegums “Par bīstamajām vielām objektā”, savukārt Vides pārraudzības valsts birojā – drošības pārskats.

Objekta darbības apraksts

AS “Latvijas Finieris” rūpnīcas “Lignums” darbības profils ir bērza saplākšņu ražošana (t.sk. laminēto bērza saplākšņu ražošana), dekoratīvā impregnētā papīra izgatavošana, sintētisko sveķu sintēze, līmes ražošana, kokapstrāde. Ražotne sastāv no mitro finieru ceha, sauso finieru ceha, līmēšanas, laminēšanas, impregnēšanas ceha, sintētisko sveķu ceha (t.sk. ķīmisko vielu noliktavas), termoeļļas sildītājiem tehnoloģisko procesu vajadzībām un apsildei, sašķidrinātās naftas gāzes (propāna – butāna) un dīzeļdegvielas punktiem.

Uzglabātās bīstamās vielas, to raksturojums un apdraudējuma sekas

Propāns – butāns ir bezkrāsaina gāze ar specifisku nepatīkamu (merkap-tāna) smaržu dēļ pievienotā odoranta. Gāzes tvaiki ievērojami smagāki par gaisu, izplatās lielos attālumos. Sprādzienbīstams šādās eksplozijas robežās: 1.6–9.5% gāzes un gaisa maisījums.

Bīstamības
piktogrammas:

Klasifikācija saskaņā ar Regulu EK Nr.1272/2008:

- Flam.Gas1 – īpaši viegli uzliesmojoša gāze;
- Press.Gas – gāzes zem spiediena.

Apdraudējumu simptomi un sekas – asfiksants augstā koncentrācijā – skābekļa trūkums var būt fatāls. Gāzes ieelpošana var novest pie nervu sistēmas un sirdsdarbības traucējumiem. Liela daudzuma gāzes ieelpošana var novest pie bezsamaņas stāvokļa un nosmakšanas dēļ skābekļa trūkuma. Saskarsme ar šķidro gāzi var izraisīt apsaldējumu. Ieelpojot izraisa iekaisumu, apgrūtina elpošanu un var izraisīt bezsamaņu. Smacējoša, narkotiska iedarbība.

Formaldehīds ir bezkrāsaina gāze ar asu smaku. Labi šķīst ūdenī, etilspirtā, sliktāk – benzolā, hloroformā, ēterī. Uzglabā un transportē 37–40% ūdens šķīduma veidā, kas stabilizēts ar metilspirtu (Formalīns). Formaldehīds viegli iztvaiko no šķīduma un var uzliesmot plašās koncentrācijas robežās. Tvaiki ir smagāki par gaisu.

Bīstamības
piktogrammas:

Klasifikācija saskaņā ar Regulu EK Nr.1272/2008:

- 3. kategorijas akūta toksicitāte;
- 1B kategorijas kodīgums ādai;
- 1B kategorijas kodīgums acīm;
- 2. kategorijas mutagēns;
- 2. kategorijas toksiska ietekme uz mērķorgānu – atkārtota iedarbība;
- 1B kategorijas kancerogēns2.

Apdraudējumu simptomi un sekas – saindēšanās simptomi izpaužas kā ādas, acu un gļotādu kairinājumi un apdegumi: acu asarošana, slihta dūša,

vemšana (iespējams arī asiņu piejaukums), sāpes vēderā; caureja. Var parādīties apgrūtināta elpošana, klepus, pneimonija un plaušu tūska. Pirms sirds un asinsvadu kolapsa var parādīties pazemināts asinsspiediens un pazemināta ķermeņa temperatūra. Var novērot letargiju, bezsamaņu, krampjus un komu.

Fenols – bezkrāsaini (oksidējoties iesarkani) kristāli ar asu smaku. Labi šķīst etilspirtā, ēterī, acetonā, slikti – aukstā ūdenī, labāk karstā ūdenī. Tvaiki ir smagāki par gaisu.

*Bīstamības
piktogrammas:*

Klasifikācija saskaņā ar Regulu EK Nr.1272/2008:

- 3. kategorijas akūta toksicitāte;
- 1B kategorijas kodīgums ādai;
- 2. kategorijas mikriorganismu šūnu mutācijas;
- 2. kategorijas toksiska ietekme uz mērķorgānu – atkārtota iedarbība;
- 2. kategorijas hroniska toksicitāte ūdens videi.

Apdraudējumu simptomi un sekas – saindēšanās simptomi ir nopietni diapazonā no paātrinātas sirdsdarbības un elpošanas līdz pazeminātam asinsspiedienam, vājam pulsam, sirds darbības traucējumiem, plaušu tūskas un elpošanas apstāšanās. Var novērot sirds darbības aritmiju. Parasti novēro vājumu, galvas sāpes, reiboni, zvanišanu ausīs, prāta aptumšošanos un šoku. Lēkmei parasti seko koma. Var novērot bālumu, paaugstinātu svīšanu, paplašinātas acu zīlītes un ķermeņa temperatūras pazemināšanos. Fenols agresīvi iedarbojas uz ādu un gļotādām. Kontakts ar vielu izsauc nopietnus un sāpīgus apdegumus, kas kļūst nejutīgi pret tausti un sāpēm.

Informācija par iespējamo rūpniecisko avāriju

Avārijas sekas ir atkarīgas no izplūdušās vielas daudzuma, noplūdes intensitātes un vietas, meteoroloģiskajiem apstākļiem un citiem faktoriem.

Bīstamākā avārija pēc sagaidāmajiem avāriju seku izplatības attālumiem būs avārija ar SNG noplūdi un novēlotu aizdegšanos, kad sliktākā iespējamā scenārija gadījumā avāriju seku iedarbības zonas izies ārpus objekta teritorijas.

Gāzes noplūde rada uguns un sprādzienu izcelšanās risku dēļ sprādzienbīstamas atmosfēras veidošanās.

Propāna/butāna noplūdes gadījumā no spiedtvertnes iespējami sekojoši avārijas scenāriji:

- momentāna noplūdušā SNG aizdegšanās (strūklas ugunsgrēks);
- noplūdušā SNG tvaiku un gaisa sprādzienbīstamu koncentrāciju izveidošanā un novēlota aizdegšanās ar sprādzienu;
- kā atvasināts tiek pieļauts scenārijs, kad spiedtvertne tiek ilgstoši karsēta bez dzesēšanas un izveidojas sekundārs ugunslobes tipa ugunsgrēks.

Strūklas ugunsgrēka ietekme nav sagaidāma ārpus uzņēmuma teritorijas (tālākā – 47 metri). Ugunslobes ugunsgrēka gadījumā 5 kW/m² un 8 kW/m² siltumstarojuma ietekme ir sagaidāma arī ārpus uzņēmuma teritorijas (tomēr ļoti īsu laiku – 7 sekundes, kas potenciāli nevar apdraudēt tehnoloģiskas iekārtas vai radīt neatgriezenisku ietekmi uz iedzīvotāju veselību).

Tāpat ārpus uzņēmuma teritorijas ir sagaidāma sprādziena pārspiediena ietekme gan uz tehnoloģiskajām iekārtām, gan arī uz iedzīvotājiem. Attiecīgi avārija ar SNG noplūdi no spiedtvertnes ietekmēs ne tikai rūpnīcas teritorijā esošos cilvēkus, bet arī apkārtējo teritoriju.

Propāna – butāna noplūde

Nostrādājot trauksmes signālam un/vai sajūtot stipru gāzes specifisko smaržu, kas liecina par augstu gāzes koncentrāciju, nekavējoties veikt šādus aizsardzības pasākumus – pārtraukt jebkuru saimniecisko un citu darbību, kuras rezultātā var rasties dzirksteles, nelietot atklātu uguni, atvienot no tīkla visas elektroierīces, izslēgt automobiļu un mehānismu darbojošos dzinējus. Meklēt patvērumu tuvākajā ēkā. Ja tas nav iespējams, steidzīgi dodieties prom no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš jums pūstu no sāniem).

Par gāzes noplūdi ziņojiet Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni – **112**, nosaucot atrašanās vietu (adresi), gāzes noplūdes iespējamo vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru.

Ja iespējams, pārliecinieties, vai kaimiņi zina par avāriju un prot atbilstoši rīkoties.

Uzturoties telpās (vēlams apakšējos stāvos) veikt aizsardzības pasākumus, lai nepieļautu gāzes ieplūšanu telpā: aiztaisīt logus, durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus; noblīvējiet spraugas logos, durvīs, ventilācijas lūkās ar ūdeni samitrinātu audumu vai citu materiālu.

Nelietojiet elektroslēdzus un aizsardzībai no gāzes kaitīgās iedarbības lietot marles – vates apsējus, vairākkārt salocītus dvieļus, audumus vai citus gaisa caurlaidīgus materiālus, samērcējot tos ūdenī (ja ir apgrūtināta elpošana un nav pieejami minētie elpošanas ceļu aizsardzības materiāli – centieties aizmūrēt elpu un veikt īsas, seklas ieelpas).

Veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā (galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana) vērsieties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsaučiet Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu pa tālruniem **113** vai **112**.

Ieklausieties VUGD, policijas, Nacionālo bruņoto spēku sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildiet tos (lai brīdinātu iedzīvotājus par rūpniecisko avāriju vai tās draudiem tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas).

Trauksmes signāla gadījumā sagatavojieties iespējamai īslaicīgai pārvietošanai drošā attālumā no bīstamās zonas vai, īpašos gadījumos – evakuācijai, līdzī ņemot personu apliecinošus dokumentus, zāles, naudu un nepieciešamo apģērbu un palīglīdzekļus.

Formalīna un fenola noplūdes

Formalīna un fenola uzglabāšanas tīlpnes atzīstamas par lokālu avāriju riska avotu ar savstarpēju ietekmes risku jeb domino efektu, kas pie paaugstinātām temperatūrām var veidot veselību apdraudošas tvaika koncentrācijas gaisā.

Avārijas gadījumā var tikt apdraudēta darbinieku un apmeklētāju veselība. Tūlītēji reaģēšanas pasākumi riska samazināšanai ir personīgās aizsardzības nodrošināšana ievērojot drošu attālumu no notikuma vietas un par notikušo ziņot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni – **112**.

Ugunsgrēks

Bīstamība

Ugunsgrēks var izraisīt ķermeņa un elpošanas ceļu apdegumus un saindēšanos ar degšanas produktiem.

Rīcība

Izceloties ugunsgrēkam un/vai sajūtot dūmu smaku vai ieraugot liesmu, kas liecina par ugunsgrēka izcelšanos, nepieciešams nekavējoties veikt sekojošus pasākumus – par ugunsgrēku ziņojiet Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni – **112**, nosaucot atrašanās vietu (adresi), ugunsgrēka iespējamo vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru. Steidzīgi dodieties prom no bīstamās zonas (un prom no ugunsgrēka vietas). Ieklausieties VUGD, policijas, Nacionālo bruņoto spēku sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildiet tos (lai brīdinātu iedzīvotājus par rūpniecisko avāriju vai tās draudiem tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas). Trauksmes signāla gadījumā sagatavojieties iespējamai īslaicīgai pārvietošanai drošā attālumā no bīstamās zonas vai, īpašos gadījumos – evakuācijai, līdz ņemot personu apliecinošus dokumentus, zāles, naudu un nepieciešamo apģērbu un palīglīdzekļus.

Ugunsgrēka gadījumā, neradot paniku, dodieties uz tuvāko evakuācijas izeju, pa kuru iespējama evakuācija. Apziņojiet tuvākos kaimiņus un palīdziet evakuēties cietušajiem, invalīdiem un bērniem. Nepieciešamības gadījumā izmantojiet esošos ugunsdzēsības līdzekļus.

Liela sadūmojuma gadījumā pārvietojieties gar nesošajām sienām un iespējami tuvāk grīdai (pietupjoties, rāpus), jo tur būs vieglāk elpot. Ja ir informācija par cietušajiem vai iesprostotiem cilvēkiem, paziņojiet par to glābšanas dienestam.

Ja evakuācija nav iespējama, tad palieciet mājoklī, aizveriet durvis, spraugas durvis noblīvējiet ar ūdeni samitrinātu audumu. Pieejiet pie loga un signalizējiet par savu atrašanās vietu, un pārliecinieties, ka esat pamanīts.

Veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā (galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana) vērsieties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsauciet Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu pa tālruņiem **113** vai **112**.

Ja Jums ir apdegums, tad to atdzesējiet ar aukstu ūdeni un uzlieciet tīru apsēju.

Ja cilvēkam deg apģērbs, apsedziet viņu ar biezu segu, sākot no galvas. Ja deg Jūsu apģērbs, nogulieties un velieties pa zemi.

Apziņošana

Objektā ir izveidota trauksmes un apziņošanas sistēma un noteikta kārtība, kādā saskaņā ar objekta civilās aizsardzības plānu atbildīgā persona sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un citiem operatīva-

jiem dienestiem veic reaģēšanas un seku likvidēšanas pasākumus nevēlamu notikumu vai rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī plāno un īsteno preventīvos pasākumus iespējamās avārijas seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai.

Lai brīdinātu apkārtnes iedzīvotājus, komersantus un organizācijas par rūpniecisku avāriju un to draudu gadījumos, var tikt iedarbināta Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta trauksmes sirēna. Ja objekta teritorijā notiks rūpnieciska avārija, objekts pieguļošo ēku iedzīvotājus informēs izmantojot uzstādītos skaļruņus, kā arī sniegs informāciju VUGD, kas var iedarbināt VUGD lietojumā esošo trauksmes sirēnu.

Ja skan trauksmes signāls AS “Latvijas Finieris” rūpnīcas “Lignums” teritorijā, informācija par rūpniecisko avāriju un to draudu gadījumiem, rīcību un veicamajiem aizsardzības pasākumiem tiks izziņota Latvijas sabiedriskajos medijos.

Ieklausieties policijas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta personāla sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildiet tos.

Paziņojiet par notikušo Jūsu tuvākajiem kaimiņiem.

Evakuācija

Trauksmes signāla gadījumā sagatavojieties iespējamai īslaicīgai pārvietošanai drošā attālumā no bīstamās zonas vai, īpašos gadījumos – evakuācijai, līdz ņemot personu apliecinošus dokumentus, zāles, naudu un nepieciešamo apģērbu un palīglīdzekļus.

Nepieciešamības gadījumā evakuāciju, pagaidu izmitināšanu, aprūpi un īpašuma apsardzi veiks atbildīgās institūcijas (attiecīgi pašvaldība, Valsts un pašvaldības policija, Nacionālie bruņotie spēki, Veselības ministrijas iestādes) saskaņā ar Rīgas pilsētas civilās aizsardzības plānu.

Pirms evakuācijas noslēdziet elektro, gāzes un ūdens padevi. Paziņojiet kaimiņiem par izziņoto evakuācijas nepieciešamību un palīdziet bērniem, invalīdiem un vecākiem cilvēkiem sagatavoties evakuācijai.

Evakuācija jāveic pa Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta norādīto maršrutu. Telpas atstājiet tikai pēc atbildīgo pašvaldības, valsts institūciju paziņojuma saņemšanas.

Veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā (galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana) vērsieties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsauciet Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu pa tālruņiem **113** vai **112**.

Neatliekamie pasākumi rūpniecisko avāriju gadījumos

Sākoties rūpnieciskajai avārijai vai rūpnieciskās avārijas laikā nekavējoties paredzēts iesaistīt (ziņot) VUGD, Patērētāju tiesību aizsardzības centru, pašvaldību, Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālo vides pārvaldi, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu, valsts un pašvaldības policiju.

Rūpnīcas "Lignums" civilās aizsardzības ārkārtas situāciju vadības grupas priekšsēdētājs saskaņā ar objekta civilās aizsardzības plānu vai pēc glābšanas dienesta amatpersonu pieprasījuma īsteno pasākumus, lai novērotu, ierobežotu vai likvidētu rūpniecisko avāriju vai samazinātu tās sekas.

Papildus informācija

Papildinformāciju par uzņēmumu, bīstamajām vielām, tehnoloģiskajām iekārtām, rūpniecisko avāriju bīstamību, riska faktoriem, civilo aizsardzību, drošības sistēmām, operatīvo sakaru sistēmu un sadarbību ar glābšanas dienestu un citiem operatīvajiem dienestiem avāriju vai katastrofu gadījumos iespējams iegūt AS "Latvijas Finieris" rūpnīcas "Lignums" Civilās aizsardzības plānā, kas sabiedrībai ir brīvi pieejama uzņēmuma administrācijas telpās Finiera ielā 6, Rīgā. Iepazīties ar objekta Civilās aizsardzības plānā sniegto informāciju un materiāltehnikajām rezervēm objektā var iepriekš piesakoties pa telefonu **67067222**.

Informatīvais materiāls sagatavots un saskaņots ar VUGD atbilstoši MK noteikumu Nr. 131 prasībām. Apstiprinām, ka objektā piemēro LR spēkā esošus normatīvos aktus par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem, ka arī apstiprinām, ka atbildīgā persona ir iesniegusi iesniegumu Vides valsts dienesta Lielrīgas reģionālajā vides pārvalde un Drošības pārskatu Vides pārraudzības valsts biroja.

Kur zvanīt rūpnieciskās avārijas gadījumā

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests	112
Valsts policija un pašvaldības policija	112 vai 110
Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests	113 vai 112
Valsts vides dienesta Lielrīgas RVP	28660713 vai 25666365

